

ESQUERRA

ANY I - NÚMERO 14

OLOT, 15 DE SETEMBRE DEL 1934

EDITORIAL

Cadascú al seu lloc

per R. CALM

No pretingué fer una simple frase política l'insigne republicà Manuel Azaña, quan digué que era necessari i urgent una decidida col·laboració de tots els autèntics republicans, per tal de rescatar la República del 14 d'abril, l'esperit i contingut democràtic de la qual ha sofert una vergonyant deformació, gràcies a la innoble i deslleial actuació d'un partit que tan lamentable record vol deixar del seu pas pel govern de la segona república. Es al partit Radical a qui es deu la difícil situació perquè travessa la República, l'Autonomia de Catalunya i furs de Bascònia; és al partit Radical a qui cal acusar dels maneigs i pactes amb les forces reaccionàries i monàrquiques, per tal d'instaurar una Dictadura republicana centralitzadora que aixafés per uns quants anys l'esperit nacional autonomista d'Euscadi i Catalunya que tant els destorba en aquests moments.

Dissortadament per al bon desenvolupament del nou Règim que s'estava preparant, tenien un fonament massa verídic les sospites i els recels que tenien envers Lerroux alguns prohoms d'aquell històric Comitè revolucionari que el 14 d'abril derrotava el poder tirànic del Borbó. Feien bé alguns membres d'aquest Comitè de témer el caire traïdor del vell cabdill de las juventudes bárbaras, a qui ja llavors se li assignava el trist paper de Judes que en aquests moments està jugant. Féu bé Manuel Azaña de recordar a Lerroux les sospites i recel amb què havia estat admès al famós Comitè, encara que estigués desafortunat en gestionar l'entrada del cabdill radical.

Una simple ullada a la farsa política realitzada, sobretot a Catalunya, per aquest genial estadista, encara inèdit, (com oportunament remarcava I. Prieto), n'hi havia prou per a desconfiar del seu pretès esperit revolucionari i àdhuc del seu republicanisme, puix que si no bastava la seva conducta política, d'estar sempre a l'estranger, quan els seus partidaris emplenaven les presons, era un bon indicatiu l'elogi que d'aquest polític n'havia fet més d'una vegada, el darrer Borbó, qui moments abans de perdre el tron, tot establint un paralelisme entre Cambó i Lerroux, es permetia lloar llur espanyolisme i no dubtava de llur lleialtat...

Per si encara hi havia dubtes envers el republicanisme dels uns i la catalanitat dels altres, els fets col·laboren d'una manera ben eloqüent a aclarir els dubtes i a situar a cadascú al lloc des d'on sempre havien d'haver actuat. L'horitzó polític de Catalunya i de tota la República espanyola es va despullant de núvols hipòcrites i traïdors i tothom es va situant, per tal de millorar la seva acció, en el duríssim combat que s'apropa entre els dos enemics irreconciliables: els progressistes o liberals i els conservadors o reaccionaris.

Homes que gaudien d'un prestigi polític forjat sota el so d'un constant martelleig catalanista estèril i aparent, els veiem acabdillar els batallons enemics de Catalunya on militen els Royos, els Luca de Tena, Sotelo, és a dir els veiem sostenint i encoratjant els qui es complaurien llaurant i sembrant de sal tot Catalunya, deixant-la arruïnada per sempre més com una nova Cartago. Homes que la República havia distingit elevant-los als cadirals més encimbellats de la magistratura de l'Estat, passen mercenàriament al servei de la reacció, per simples interessos materials. Per un plat de llentilles es venen una herència de catalanisme de que tant s'havien vanagloriat, mentre el catalanisme havia significat el govern a llurs mans i una política general de favor i d'aranzels. Quan Catalunya i en nom d'ella, la democràcia catalana els ha explicat el vertader sentit i contingut humà dels mots Catalanisme i República, aleshores no han tingut ni coratge per a dir-se republicans, ni dignitat per a sentir-se catalans, i s'han passat en cos i ànima a les fileres dels enemics de la nostra Pàtria.

Catalunya, però, té una força liberal i patriòtica suficient, per a defensar no solament les seves llibertats, sinó per a esdevenir el més ferm baluard de la República, contra el qual s'hi estrellaran totes les forces cavernícoles i reaccionàries d'ací i d'allà.

D'ací i d'allà

Escola de pintura

El Butlletí del govern de la Generalitat corresponent al dia 9 dels corrents, publicava el Decret de creació, a Olot, de l'Escola Superior de Pintura.

El mateix Butlletí inseria l'Ordre de creació del Patronat que ha d'organitzar-la i controlar el seu funcionament. Si bé és cert, com feu remarcar el conseller de Cultura, Ventura Gassol, que la iniciativa d'aquesta Escola es deu principalment al director de l'Escola de Belles Arts, senyor Lu Pasqual, calia reconèixer també que de no haver estat les persistents gestions del diputat A. Dot-Arxé, probablement aquesta bella iniciativa, quina realització celebrem, hauria quedat, per molt de temps, en bell projecte i en lloable i legítima aspiració de la ciutat d'Olot.

Per això considerem molt just i a la vegada un encert que s'hagi ofert la presidència de l'esmentat Patronat al nostre volgut amic A. Dot-Arxé, puix que així es premia, en certa forma, la seva incansable gestió i afecte que ha palesat envers l'Escola de Pintura. Ensems el Patronat comptarà amb un ferm i intel·ligent col·laborador en tot allò que depengui del govern de la Generalitat a qui ell tindrà en gran honor representar.

Felicitem cordialment l'amic Dot-Arxé per la distinció ben merescuda de què ha estat objecte.

1714

Any memorable el 1714. Dia memorable l'ONZE DE SETEMBRE. Catalans! en aquest dia de trista recordança per a Catalunya i de glòria immarcescible pels nostres màrtirs, caigueren les nostres llibertats. Rafael Casanova, conseller en cap fou ferit. Barcelona caigué sota el poder despòtic d'aquell Borbó Felip V. Catalunya fou vençuda. Furs, llengua, costums, dignitat, tot fou abatut per aquell home de mala memòria. Però Catalunya no mor. Aquest any més que els passats i el que ve més que el present, Catalunya compleix el seu deure sagrat. I ret homenatge al seus màrtirs. I s'amunteguen els ramells i corones al voltant de l'estàtua de Casanova. I tremolen les banderes al seu entorn i bateguen els cors a l'unísson. Comprèn el poble la seva dignitat i sap bé el seu deure. I compleix i complirà fins on el cridi la necessitat. Què importen els covards i vils?

«Al Fòssar de les Moreres,
no s'hi enterra cap traïdor!...